

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TARSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey-utca 11. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok vissza nem adatnak. BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADATNAK.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 kor. — Félévre . . . 4 kor. Negyedévre . . . 2 kor. — Egyes szám . 16 fill.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház.) hová az előfizetési pénzek intézendők.

Hirdetéseket jutányos áron elfogad.

Kiadó s lap tulajdonos **SÁMUEL ADOLF**

Márczius 15.

Az ideálok napjának évfordulóján lelkesedéssel és mélységes kegyelettel tekint minden jó magyar vissza a múltba, midőn történt egy erős tavaszi napon, hogy az utcán, néhány ezer békés polgár lelkesedése között tetetől-töltött a magyar szabadság. Vannak eseménydubbabb napok is a magyar történetében, de olyan nap, mely jelentőségében és ajövőre való kibátásában felülmúlja márczius 15-ét, nincsen, de talán nem is lesz.

Most, ötvennégy esztendővel azután, hogy a 12 pontot a Múzeum előtt kihirdették, tisztult fogalmaink vannak 1848. márczius 15-ének eseményeiből és bírni, méltatni tudjuk azt a mérhetetlen lelkesedést, mely miként az áradat söpörte ki a tömeg szívéből a mult hűbéri hagyományait s bevitte oda az egyéni és politikai szabadság s az egyenlőség korlátlan elismerését. Ez a lelkesedés és az az impozáns erő, melylyel az öntudatra ébredt magyar nép, jogait követelte márczius 15-én, a leghitelesebb biztosítéka annak, hogy a magyar fajban erő és politikai tudás van, amely minden vihar között is megfogja tartani ezt a nemzetet.

S ezért ne csak lelkesedéssel és tüzzel üljük meg márczius 15-ének ünnepét, hanem azal a büszke öntudattal, hogy ez a nép, amint megszerezte, éppen úgy meg is fogja tudni tar-

tani és őrizni a maga szabadságát és szabadsági intézményeit.

Márczius 15-ének emléke, hasztalan mondanak akármit a hiperlojális magyarázók alkotmány-magyarázók — szoros összefüggésben van a mi szerencsétlen és dicsőségteljes szabadságharcunk emlékével. Akárhogyan is csűrjék csavarják a történelmet: 1848. márczius 15-én kezdődött és 1849. augusztusában végződött a csodálatos küzdelem a mi hazánkért és szabadságunkért. Ez a logikus kapcsolat mindenha megvolt a köztudatban is és ezért mindenütt, ahol márczius 15-én ünnepelek, a szabadságharcban elesett hősök emlékének áldoznak leginkább.

Igy van ez jól és legyen is így mindenkor. Márczius 15-ének megünneplésével a magyar legszebb kötelességét teljesíti. Emlékezik arra, hogy támadt egy kor és abban a korban emberek, hogy szabadabb tegyék Magyarországot és ugyancsak támadt egy kor s benne emberek, akik nemcsak a szabadságot, de a nemzetet is el akarták tiporni! Emlékezik arra a hősi harcra a haza hű fiai és ellenségei között és emlékezik arra a vérfagyasztó hajszára, melylyel a győztes, mint ha kiirtani akarta volna ezt a népet s bizony nem rajta mult, hogy ez nem sikerült neki.

Emlékezik és emlékezzen is, ne a feledés, hanem a megengesztelődés fátylát borítsa rá azokra a gyászos eseményekre is, melyek márczius 15-ének gyönyörű emlékéhez fűződnek.

Mert nagy, igen fontos tanulságokat szolgáltatnak nekünk ezek a gyászos emlékek is, melyek kell, hogy még századokon át irányítsák a magyar nemzet magatartását bizonyos tekintetben. Megbocsátunk, de nem feledünk, mert aki feled az nem tudja hasznát venni a mult tanulságainak. Ezek olyan tanulságok voltak, melyek századokra kihatnak.

S midőn a nemzet ünnepének napján dicsőítjük a szabadságot s az érte vivot harczt, midőn a vértanuk hazaszeretete és lelki ereje előtt leborulunk, bátor bizalommal tekintünk e nemzet jövője elé, mely élni és virágozni fog, mindaddig, míg szabadsághőseit és vértanuit tisztelve tiszteli.

Idősb Kollár János

sz. 1823. márcz 21. † 1902. márcz. 10.

Lehanyatlott a sirba ő is, a 79 éves öreg, kit életében Szarvason és e megyében oly sokan ismertek. Ezen ismerősök emlékezeti adatát ujítjuk föl, midőn az elköltözöttnek életrajzát röviden közöljük.

Kollár János született 1823. márczius 21. Szarvason. Atyja Kollár János, anyja született Kristóffy Johanna volt. Már zsenge gyermekkorában apátlan árva volt, kit mint családjának egyetlen fiugyermekét, az édesanyja nagy gond

SZARVAS ÉS VIDÉKE TÁRSASÁGA.

Emberek az erdőn.

A vesztői udvarházban nénapokat ültek. Zudor Menyhart hitestársának, a szépséges szép Anna asszonynak volt a nevenapja és Gyalakutáról, Somkerékről erre az alkalomra egész kocsitábor vonult a vesztői kis kastélyba. A hídsi keresztutnál találkozott a két falu vendégnépének kocsisora és ettől fogva vidám asszonyi sikoltozások, hangos diskurzusok között porzott végig a megsokasodott kocsitábor a napfényes országúton. Az utmenti poros fák tikkadt ágairól ijedten rebbentek tova a madarak a riasztó lármára.

— Hajhó ha! ne vágass úgy ücsöm — kiáltott az öreg Székly Tamás egy angolsisakos fiatalember után, aki a gíggjével vihar módjára száguldott el az öreg rözoga kocsija mellett.

— Szép asszonyt rabolok bátyám — kiáltott vissza a gavallér. — A feleségedet viszem.

Székly Tamás tréfásan harsogta utánuk:

— Szerencsés utat!

Egy másik kocsi repült el a következő pillanatban a sereg mellett. Amolyan parasztkoesi a formájára nézve, de ur számára készült, rózsa-fából, a vendéglódtól a sárkányójáig.

— Ej, ej Gimoth Gáspár — békétlenkedett Székly

Tamás a kocsiján, — hát te is megbolondultál, fiam? Ne siess oly rohamvást, hagyd azt a bolondoknak.

Gimoth Gáspár, a rózsa-fából készült parasztkoesi tulajdonosa már csak nagy porfelhőkből kiáltott vissza:

— Bolond vagyok bátyám, igaza van.

Székly Tamás mérgesen dologott:

— Megbokrosodtak ma tisztára ezek az emberek.

A vesztői udvarház oszlopos kapuján egyszerre fordult be aztán a két kocsi. Az angolsisakos gavalléré: Ugody Zoltáné és a Gimoth Gáspáré.

A háziasszony örvendezve sietett a vendégei elé és össze-vissza csókolta a kipirult arcu Székly Tamásné.

— Hát hol van az urad, lelkem?

Ugody Zoltán vágott vissza hetykén:

— Azok majd egy óra múlva érkeznek!

Gimoth Gáspár hallgatott. Kézcsókkal üdvözölte a háziasszonyt és Székly Tamásné nézte firkésző szemmel. Ettől a nézéstől az amugy is kipirult szép asszony lángvörös színt váltott és kellenlenül fordult a veranda felé.

— Megyek, édes Anna, hogy rendbe hozzam kissé magamat.

A két asszony besietett az udvarházba. Az urak magukra maradtak.

Idegesen néztek egymásra s Ugody gunyosan nevetett.

— Kifáradtak a lovaid Gáspár. Kár volt a verseyéért.

— Sohse bánd te azt, fiam! Valami kicsinylés,

megvetés volt kiérezhető ebből a fiam szóból, Ugody Zoltán dühösen kapott szöbe:

— Pedig látod én asszonyt is röpittem, édes Gáspár. Még pedig fogas egy asszonyt.

— Az meg épen a Székly Tamás dolga, — felelte vissza Gimoth Gáspár ridegen.

Az országúton nagy porfelhő kavargott. Közeledtek a vendégek.

Néhány percz alatt aztán tele lett a vesztői udvar vendégekkel. Az asszonyok ölelkeztek csókoloztak, a férfiak paroláztak.

Székly Tamás érkezett utolsónak. A vendégek hamarosan leverték magukról az uti port. A vereudán gyülekeztek és hangos lett a ház a lármájuktól.

Egy kissé korán volt még a lakomához. A háziasszony se készült még jö el a sok ezer jóval, a pinczében sem huzták még le mind a bort.

— És repültek az ideák.

— Játsszunk kézenverősdit! — mondták kacagva a fiatalok.

— Ejh, kártyázunk! — zugták az öregek. Ugody Zoltán közbeszólt.

— Gyerünk az erdőbe!

Ah, az erdő! Ez a szómintha az egész társaságot fölvilanyozta volna. Ott a vesztői udvarház mögött lankás hegyoldalon feküdt az erdő. A lélegzését ide lehetett érezni.

— Igen, barangoljunk egyet az erdőben! Az öregek makancoskodtak!

dal neveltetett. Elemi iskoláit Szarvason, nagyatyjánál, Kristóffy György jóhírű tanítónál végezte s azután a főgymnasiumba lépett át, hol Benka György, Molitorisz Adolf és Magda Pál voltak tanárai. Szaktanulmányait előbb Eperjesen kezdte s utóbb Pozsonyban folytatta s fejezte be. Budaméren az előkelő Ujházi családnál nevelősködött és Csupkájogtanárnál segédkezett. Eleinte a teológiát tanulva s utóbb a jogakadémiára vétette fel magát. Pozsonyban Orosz József conservatív „Hírnök“-ének, utóbb gr. Desewffy Aurél „Világ“ című lapjának volt tudósítója és munkatársa s dolgozott a „törvényhatóság“ és „országgyűlési tudósítások“ sokszorosításán, melyet Kossuth Lajos oly tartalmasan és merész szellemben bocsátott közre. Ifjú lelke a pozsonyi diéták és irodalmi előkelőségek befolyása alatt termékenyült s így készült elő a közéletben leendő önálló szereplésre. Mint okleveles ügyvéd 1846-ban Szarvason telepedett le. Sokoldalú képzettségénél és nyílt önálló szelleménél fogva hamar magára vonta megyének előkelőinek figyelmét és Szombathelyi Antal alispán pártfogása mellett Békésmegye tisztiügyészévé választatott. Ugyanekkor Szarvas községe is ügyészé választotta s főleg az örök váltásági s legelő elkülönzési ügyek lebonyolításánál és rendezésénél vette igénybe Kollár jogképzettségét. 1848-ban a megye haditudósítója lett s a tiszavidéki hadjáratokban, mint polgári biztos részt vett itthon tartózkodása közben a nemzetőrség lovascapatának volt hadnagya. Tisztében utóbb a megye megbízásából Block Mór tanár váltotta föl, ki a hosszú iskolai szünetek alatt erre önként vállalkozott. Így azután 1849-ben Kollár nyugodtabb életet kezdett és Szarvason állandólag letelepedvén, családot alapított, nőül vevén Winterlich Augusztát, ki Télessy József orvosnak testvére volt. Nagy családját utóbb annál több gonddal nevelni volt kénytelen, mert a Bach-korban a magyar ügyvédek az idegen szellemű törvénykezésnél bélyegcsönkítői, adózási, öröklési ügyekben sok zaklatásnak és bosszantásnak voltak kitéve.

1860-ban az alkotmányos élet hajnalán, a szarvasi járás szolgabírájává választotta a megye. Ez állásáról a provisorum alatt lemondott ugyan, de azután 1867-től újra fölvette a közigazgatási munkakört. Időközben törhetlen bátorságával résztvett a patentális mozgalmakban, hol Tatay István főgymnasiumi igazgatóval egyetértve, ök

fejtették ki a legnagyobb ellenállást az egyházi autonomia érdekében. Főleg ezen szolgálatainak elismerése gyanánt megválasztotta a szarvasi ág. hitv. ev. egyház felügyelőjének, mely tisztelbeli állását egyéb közhivatalainak megtartása mellett 23 évig egyhuzamban viselte. A mind erősebbé váló ellentétek erős küzdelmeket támasztottak egy a egyházban, mint a községben. Kollár ezekben, mint elveihez híven ragaszkodó autonomia védő, erős megpróbáltatásnak volt kitéve. 1875-ben Szarvas országgyűlési képviselőjének választotta őt s ekkor elhagyta Szarvas, és Budapesten telepedett meg. Idő közben neje elhalt. Kollár ekkor újra megnősült, elvevén ifjúkori ideálját, özvegy Schmidtnt, kivel innen tul 20 évig boldog házasságban élte hanyatló éveit. Képviselői megbízatásának letelével néhány évig még Budapesten maradt, bár a főváros ügyvédi gyakorlatának alkalmas teret nem nyújtott. Utóbb épen ezért újra Szarvasra tért vissza s gazdálkodással foglalkozott. A mostoha évek azonban még ettől is elvették kedvét. Ezért tanácsjáról újra Szarvasra beköltözvén, újra ügyvédkedéshez fogott s vezetle elnökként a regále birtokosoknak kényes természetű dolgait. Életének büszkeségét képezte az a nemes önértet, hogy öreg napjaiban, élte végperceig megőrizte munkaképességét s azzal társadalmi állásának értékét és személyes önállóságát.

Nagy kiterjedésű családjának Nestora volt, kinek jó kedélyét és humoros életnézetét az élet semmi megpróbáltatása se homályosította el. Ügyvédkedése mellett szerette a kertészkedést, gyűjtölte a nép gondolkodását és életbölcességét jellemző szálló igéket és példabeszédeket s ötleletes és nagy tapasztalatokra valló cikkekben támogatta a helyi és vidéki hírlapirodalmat.

Végre elpihent. Typikus alak szállt benne a sirba, kit a bíróság, a nép, a lakosság a korával járó tapasztalatok gazdagsága, bölcsesége és kedélyessége miatt szeretett és tisztelt egyaránt. Szép hivatásra jogosult tehetség volt ő, ki kora árvaságának és szegénységének alacsony-ságából oly sok kitüntető állásba küzdött föl magát s a mikor beállott a korrall járó hanyatlás és mellőztetés, akkor is meggyugvásal türtésorsát, mondogatván: „Sic vos non vobis...“

A sokoldalú munkásság tudata, a közhasznú szolgálatok teljesítésének megnyugtató gondolata tegye neki könnyűvé és kedvessé azon hantokat, melyek alatt őseihez megtérve innen túl örök álmát aluszsza!

— Mi majd kártyázunk.

— Helyes, helyes! — kiabáltak a fiatalok és már rohantak is volna az erdőbe. Ugody Zoltánnak azonban még támadt egy ideája.

— Az urak kérjenek fegyvert a házigazdától. Az illúzió kedvéért.

Az eszmét elfogadták.

És megindultak. Szék Tamásné kacagva sietett előre. Ő meg Ugody Zoltán vezették a társaságot.

Az erdő közel volt. Megkerülték az udvarházat és már ott törtettek a hegyoldalra. Gimoth Gáspár rossz kedvűen ment utánuk. Nem szerette a hiábavaló bolondságokat, de balsejtelmek gyötörték és valami lázas vágy velük sodorta őt is.

Bolondja volt Szék Tamásné. Szerette ezt az örökké vidám, léha asszonyt, aki pedig, úgy látszott, nem sokat törődik vele. Gimoth Gáspárnak szívét kapott a fájdalom. Komoly, higgadt, józan ember volt és tisztán látta, hogy az asszonynál semmire sem számíthat. Pedig már annyira volt, hogy a lelkiismeretével is leszámolt. Szék Tamás derek ember, de végre is a dolog egyre megy. Ez az asszony nem arra született, hogy hü maradjon az urához.

De hiába, mégis hiába! Ha rossz lesz ez az asszony, nem ő miatta lesz az. Pedig neki ügyössége volna a rosszassága.

Vadul sietett előre. Szék Tamásné és Ugody Zoltán már elnyeltek az erdő. Gimothnak nagyot dobogott a szíve.

Ah, már eltűntek! Tehát igaz a gyannja, a kínos sejtetés, ez az üres, léha, köznapi gavallér fogja rabjává tenni ezt az asszonyt. Lázongott a vére, rohantást törtetett előre.

A társaság már az erdőt járta. Vidám lármájuk riasztón csendült fel a méltóságos erdő csöndjében, a gallyak zörögtek — ropogtak a lábak alatt. A kirándulók szétszórártak. Gimoth még látta, amint Székyné és Ugody Zoltán bizalmasan összehajolva mennek egymás mellett, aztán eltűntek a szemei elől. Vad kétségek üzték előre. Szinte hajszolta őket.

A sűrű fák miatt azonban nem tudott boldegni; csak itt — ott csendült föl bolmi kacagás és valami erősebb férfi szó, de nem ők voltak. A féltékenység majdnem megőrijtette. Már jó mélyen járta az erdőt. Nem értette a dolgot; merre tűnhettek el?

Egyszer aztán megriadva állott meg. Főnt magasra fölötté egy mohos sziklafele észrevette a férfit. Mosolygó arccal állt ott és fürkésző szemmel nézte az erdőt. Az asszony nem volt mellette.

Gimoth Gáspár elfuladtan bámult erre a mosolygó arcra, a kihívó, üres, fürkésző szemekre. Talán épen az asszonyt keresi. Bizonyára elvesztette. És Gimoth Gáspárnak fejébe tölult a vére.

Ott a méltóságos és félelmetes erdő magányában, ahol rátalált a férfira, akit lázasan üzött, hajszolt, úgy érezte mintha vadra akadt volna. A kergetett utálatos vadra, amely ime a puskacsőve elé került végre, Gimoth Gáspár megreszkedett. Körülötte olyan rejté-

Hírek.

— **Március 15.** A magyar nemzet nagy ünnepnapját márc. 15-ét az előző évek szokásához híven most is lelkesen ünnepelte meg Szarvas város lazaifas közönsége. A főgymnasium Vajda önképzőköre a tornaesernokban kitűnő mű-orrall díszülést tartott, előkelő s nagyszámú közönség előtt. Az iparos ifjak önképzőköre a szabadelvű párt, a függetlenségi 48-as Kossuth párt a maga körében szintén a nagy naphoz méltóan ünnepelték meg a magyar nemzet legnagyobb örömmünepét.

— **Villanyvilágítás Szarvason.** A villanyvilágításnak városunkba való behozatalának ügye, mely oly régóta vajudik eredmény nélkül végre végleges eldöntés a á jut. Dr. Wieland Sándor Szarvas város agilis főszolgabírájéé, az érdem, hogy a villanyvilágítás kérdése ebbe a st kiumba jutott, mert az ő kezdeményezésére kezdtek komolyabban foglalkozni az ügygyel s határozták el, miszerint a villanyvilágításnak Szarvason való behozatala czéljából erntkezésbe lépnek néhány gyárral, hogy ily módon tájékozást szerezzenek egyrészt az ajánlatok előnyösségéről, másrészt a behozatallal felmerülő költségekről. Az ajánlatok közt a legelőnyösebb a budapesti Ganz gyáré volt, a mely a várost ugyanannyi, 16 gyertyafényerősségű, villanylámpával tervezi világítani, a hány petróleum lámpa világítja jelenleg (körülbelül 150) Szarvas város utcáit s e mellett a Kossuth téren három 2000 gyertya fény erősségű villanyos lámpát kíván felállítani. Ajánlatában jelenlri a Ganz gyár, hogy a költségekre nevezze mindaddig nem nyilatkozhatik egész határozottsággal, míg a magánelőfizetők számáról, illetve az azok által igénybe veendő lángok számáról pozitív értesítést nem szerez. Ebből a célból aztán jelenleg aláírási ívek közzétettek a magánelőfizetők számára megismerése czéljából s mint-hogy az eddigi eredmény azt mutatja, hogy Szarvas lakossága örömet s tekintélyes számmal óhajlja a villanyvilágítás behozatalát, bizton reméljük, hogy ezen óhajuk nem sokára teljesülni is fog!

— **Képviselőtestületi közgyűlés** fog tartatni 1902. március hó 17-én d. e. 9 órakor a község tanácsstermében a következő tárgysorozattal: 1. Az 1902. március hó 5-iki közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 2. A gyepmesteri telepen építendő bunczterem és istálló felépítésre vonatkozó arlefési feltételek jóváhagyása. 3. A helyhatós. engedélyek után a szegény alap javára szedhető díjak megállapítására vonatkozó „Szabályrendelet“ tárgyalása és jóváhagyása. 4. A marhalevelek kezelése s a jövedelem felhasználására vonatkozó „Szabályrendelet“ tárgyalása és jóváhagyása. 5. A községi iskolaszék válasza a községi iskolákban az ev. vallásnak tőnyelvű oktatása tárgyában. 6. Erdei Lajos kérvénye melyben vele a „Farkas“ vendéglő bérletére megkötött szerződést f. év április 1-től felbontani 195 koronát kártérítésül megszavazni s a biztosítéki összeget visszaadni kéri. 7. A községi iparos tanoncz iskola felügyelő bizottságának előterjesztése egy kiegészítő rajz tervitől állas szervezése iránt 1903. szept. 1-ig terjedő időre. 8. Hitelesítők kiküldése.

lyesen morajlott az erdő, a fák közül nehez, fojtó levegő csapott ki. Megriadult a karja.

És a következő perczben lövés dördült el az erdőn Mély, riasztó csattanás. És utána hosszú panaszos viszhang, amely mintha a fák öbléből rebent volna ki.

Gimoth Gáspár megriadva táutoródott vissza. Nem látott senkit és semmit, csupán csak egy rémséges tudat rázta meg a lelkét. Gyilkos lett. Megrendült; a fejéhez kapott és aztán ráillesztette a fegyver csövét a homlokára.

És ekkor rémséges sikoltás tört föl mögötte. A fegyver kihullott reszkető kezéből. Gimoth Gáspár fáradtan nézett maga köré. Ott állott mellette Szék Tamásné.

— Mindent láttam! — sutogta lázasan a nő.

A férfi érthetetlenül bámult rá. Az asszony fölvetta a fegyvert a földről és elhajította.

— Semmi se történt — mondta újra rekedten az asszony. — Ugody sértetlen.

A férfi sóhajtott. Mintha valami lázas álom szakadt volna föl a kebléről.

Az asszony megragadta a karját. Perzselt, égetett a hangja, amikor kérdezte:

— Ugy-e, értem tette?

— Igen! — felelte a férfi gépiesen. Diadalmasan lobbant föl erre az asszony tekintete, odahajolt a férfi füléhez és forrón fördelte...

— Imádlak, édes...

PAKOTS JÓZSEF.

— **Halálozás.** Társadalmunk egyik kiváló tagja, id. Kollár János, költözött el az élők sorából. Temetése óriási részvét mellett f. hó 12-én d. u. 2 órakor ment végbe, a mikor is az elhunyt nagy számú rokonai, tisztelői, a szarvasi ügyvédi kar, a függetlenségi párt testületileg, jelennek meg a temetésen s borították el koszorúkkal a halott koporsóját, a kiből mi lapunk jeles munkatársát gyászoljuk. — A mélyen megsomorodott család a következő gyászjelentést adta ki: Mély fájdalommal jelentik alulírottak a jó férjnek, apának, apósnak, nagyapának s rokonnak idős Kollár János ügyvédnek 1902. márczius hó 10-én d. u. 5 1/2 órakor életének 79-ik évében, súlyos betegség után bekövetkezett csendes elhunytát. Temetése f. év márcz. hó 12-én d. u. 2 órakor az ó-templomban lesz megtartva az ág. h. evang. egyház szertartása szerint s földi maradványai örök nyugalomra a halásztóli ó-temetőben lesznek elhelyezve. Szarvason, 1902. márczius hó 10-én. Áldás és béke poraira! Neje: özv. Kollár Jánosné sz. Höffler Melánia és fia. Gyermekai: (fj. Kollár János, ügyvéd, Kollár Jolán, férj. Benka Gyuláné, Kollár Etel, férj. Ponyiczky Jánosné, Kollár Lajos, községi jegyző Kollár Blanka, férj. Jancsovics Péterné, Kollár Ilka, férj. Jedlicska Gyuláné, Menyeci: Kollár Jánosné, sz. Demeter Ida, Kollár Lajosné, sz. Schatzberg Anna. Vtjei: Törő Lajos, ev. ref. lelkész. Benka Gyula, főgymn. igazgató-tanár. Ponyiczky János takarékpénztáros. Jancsovics Péter, árvaszóki elnök. Jedlicska Gyula, m. á. v. hivatalnok. Unokái: Kollár János és Klára, Törő Janka, Lajos, Ida, Gizella és Géza, Benka Pál, Jolán és Gyuri. Ponyiczky Kálmán városi mérnök és testvérei: Etel, Margit, Zoltán, Jancsovics Zoltán, Géza, Erzsébet, Péter, Endre és Tibor, Kollár Ivan, Jedlicska Margit, Gizella, József, Ilona és Mariska. És az Oertl, Placsko és Lányi rokonság. — Használóképpen gyászjelentést adt ki a szarvasi függetlenségi párt is, a mely fájdalommal jelenti a párt kitűnő tagjának, Szarvas város volt képviselőjének elhunytát.

— **A szarvasi főgymnasium felügyelői** állásáról Mikolay Mihály kir. közígy. lemondván, az egyházak körében a felügyelői állásra megkezdődtek a szavazások s mint értesültünk, a megválasztásra legnagyobb kilátása Haviár Daninak van, ki az eddig beérkezett szavazatok szerint a legnagyobb többséget fogja elnyerni.

— **A Vajda kör** által rendezett márcz. 15-iki ünnepélyen felülfizettek a következők: Jeszenszky Frigyes 2 K, Ponyiczky Máté, Zlinszky István, Szirtes Antal 1-50—1-50 K, Nt. Zvarinyi János, Harmati Pál, Tyehár Endre, Holéczy nővérek 1—1 K; Nt. Scholcz Gyula, Dr. Plaveczy Béla, Benka Jolánka, Chovan Károly, Benczur Lajos, Kozsich Jánosné, Valkovszky Mihály N. N. 50—50 f. N. N., N. N. 10—10 f. összesen 14 K 70 f.

— **A szarvasi nőegylet** által márcz. hó 8-án rendezett koronacstély fényesen szarv. Fesztelen jókedv uralkodott a mulatságon mindvégig, a mely reggel tartott. Bevétel: 101 K 53 f. Kiadás: 34 K. Tiszta jövedelem 67 K 53 f. Felülfizettek: Bakay Sándor, Dr. Fuchs Ignác, Lusztig Sándor, Schreiber Lipót 2—2 K. özv. Dr. Fuchs Edéne, Grimm Mór, Dr. Goldberger Ödön, Dr. Haviár Gyula, Konstantinovic István, özv. Ponyiczky Györgyné, Plesch Frigyes, Pollák Béla, Dr. Salacz Aladár, Sinkovitz Gyula, Szihta Tivadar 1—1 K. Fogadják a t. felülfizetők adományaikért a nőegylet köszönetét.

— **A vármegyei központi választmány** a vármegye alispánjának elnöksége alatt márczius hó 11-én tartott ülésében intézkedett az országgyűlési képviselőválasztások 1903. évre érvényes névjegyzékének összeállítására. Az összeíró küldöttségeket a következőleg alakította meg: I. A gyomai választókerületben: 1. a gyoma—endrőd—kondorosi alkerületben Kocsok Gy. József elnök, tagok Kalmár János endrődi és Csapó János gyomai lakosok; 2. a szeghalom füzesgyarmat—vésztő—körösladányi alkerületben elnök Técsy József, tagok Mező Sándor és Nagy Zsigmond szeghalmi lakosok; 3. a mezőberény—köröstarcsa—dobozi alkerületben elnök Kollár János mezőberényi, tagok Vámos Sándor köröstarcsai és Káryáczki István dobozi lakosok. II. Az orosházi választókerületben: 1. az orosháza—lókombó—csorvás gádoros—pusztaszentmónya—szabadszentmónya—békéssámszon—pusztatödvár—nagyzenási alkerületben elnök dr. Berthóty Károly, tagok Baranyai József György és Baranyai Kálmán orosházi lakosok; 2. az öcsöd—békésszentandrás alkerületben elnök Molnár Béla öcsödi, tagok Fabó Emánuel békésszentandrás és Szilágyi Benedek öcsödi lakosok; 3. a kétegyháza—gyulavári—ujkígyósi alkerületben elnök dr. Ladics László gyulai, tagok Szerb Miklós kétegyházi és Széles Mátyás gyulavári lakosok.

— **I. Ferencz József tanoncz-otthon.** Megemlékeztünk annak idejéről, hogy Orosházán Thék Endre nagypáros egy nagyobb szabású tanoncz-otthont létesített s hogy ennek fentartására 10.000 K-t adományozott. A kereskedelemügyi minister a napokban arról értesítette Thékét, miszerint a király megegyeztetve, hogy a tanoncz-otthon „I. Ferencz József tanoncz-otthon“ elnevezést viselhesse s hogy ő, a minister a tanoncz-otthont f. évtől kezdve 2000 K. évi segélyben részesíti. Tekintettel még azon körülményre, hogy Békésvármegyében, Orosháza s az ottani ipartestület is támogatja anyagilag az otthont, így annak fennállása eléggé biztosítva van.

— **Gari testvéreknek** az Árpád szállodában a hírneves Saluator sör Münchenből a napokban fog megérkezni, melynek kivétele annak idején a n. é. közönségnek tudomására adatik.

— **Miként gondoskodjunk leányaink jövőjéről?** A mai kényelmes, fényűző, fenhéjazó és ideges korban, melyben a pénz minden s pénz nélkül a leányok férjhezmenetelére kétséges s csaknem lehetetlen a szülőknek legnagyobb gondot a leánygyermek jövője okoz. Legújabbban a közoktatási kormány igen sokat tett az oktatás terén, hogy a nőket kényérkeresetre minél alkalmasabbá tegye, még az egyetemi kiképzést is megadta nekik, úgy hogy ma már sokféle utamon boldogulhatnak leányaink. De éppen ezért beállott a szüksege annak is, hogy a szülők tájékozást kapjanak, vajjon melyek is azok a pályák, a melyek leányainknak leginkább nyújtanak módot a megélhetésre? Ilyen tájékozásra akarjuk felhívni a szülők figyelmét. Ilyen tájékoztatást adtak ki a szülők számára Bód Péter és Székely István „Női életpályák“ című könyvükkel. Megbecsülhetetlen utmutató e könyv mindazon szülőknek, kiket a Gondviselés leánygyermekével megáldott. Negyvennégy olyan életpálya van e könyvben felsorolva, a melyre a leányok bátran léphetnek, a melyen szorgalom és kitartással jövőjüket biztosíthatják. És a szerzők nemcsak részletesen ismertetik a felsorolt női életpályákat, hanem gyakorlati utasításokkal is szolgálhatnak arra nézve, miként kell ezen életpályákra előkészülni, mily lépéseket kell azok elérhetese céljából tenni, hol lehet az egyik, vagy másik életpályához megkivárató kiképzést és képesítést megszerezni. A könyvben tehát mindeuiki minden ilyen kérdésre hasznos utmutatást talál s így bátran tolyamodhat hozzá. A „Női életpályák“ megrendelhetők a Franklin-társulat könyvkiadóhivatalában Budapesten. (Egyetem-utca 4. sz.) Ára keménykötésben 1 korona 60 fillér.

— **A történelem** olyan, mint egy óriás arányokban festett kép. Az idő végtelen vaszán egymásután és egymás mellett tűnek fel a tömegek és az előtér nagy alakjai. Egy óriási compositió, a hol minden nagy alak egy-egy eszmét képvisel, s színre, alakra, contourra, végtelen eltérés van a szomszédos alakok között is. Ott állnak a hatalmas királyok, kardjuk az Isten sujtó ostora, szeszélyük a nép törvénye, kedvtelésük a világ sorsa. S ott állnak a szép nagy asszonyok selevelben, gyöngyben, brokátban s a ruha, a mely természet fődí, hű kitejezője a korok változásainak. Előtűnik van a Medici Mária festménye a Prado-gyűjteményben, a melyet Porbusz Ferencz festett. Óriási, széles, malomkerék szoknya fődí a testét, elvész benne az emberi alak; hegyes derék gyöngygyel hímözve, óriási nagy Stuart-galéria a nyak körül és az egész szép női alakból nem látszik semmi más, csak a fő, a szemek mély tekintete, a finom metszésű orr és száj, a gömbölyű arcok és valami a hajból, a melyet elföd az ékszer, elföd a fület is és beleakasztva két óriási gyöngyszem. És szabadon van a két kéz, szétterítve a nehéz rokolyán. A csuklyót elföd a karperecz, az ujjak közt a csipkezebbkendo. Izz az a kor, a mikor az emberek testüket, lelküket rejtik egymás elől, a kendőzés korszaka ez testben-lélektelen. Meglátszik előre vetett mesterséges lény XIV. Lajos korának, a pose kezdődő korszakának. Ezt a képet és sok más hasonlót látjuk a Nagy Képes-Világtörténet most megjelent 150 füzetében. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérré. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII, Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

— **A Napkirály.** A Napkirálynak, XIV. Lajosnak arcát 1706-ban viaszba mintázta Benoist. A kép maga is ott van a versaillesi palotában s a büszke arcz hidegen és merőn nézi a századok mulását. Az utolsó Caesar volt ő, Róma istenített császájának egy késő-késő utóda, a ki eltúrta az istenést és megkivánta,

a ki mint egy földön járó Isten élt, járt az emberek között, önmaga történelmi eseménynek tartotta minden mozdulatát. Volt benne valami az indusok pompakéveléséből. Palotáit a művészi alkotások egész tömegével ékítette fel, de valóban izlése is volt s uralkodása alatt egy egészen új stylje fejtett ki a művészeknek. Gobelinek, képek, szobrok árasztották el teremt s maga a rheimsi dom a gazdaságnak és pompának oly összehalmozását mutatta fel az ő felkenésekor, mint talán templomot még soha ki nem cziczomáztak. Az ő korában a porcnak hivatalos kezdete. Ezeket a képeket hozza s erről a korról s udvarról ír a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 154 füzete. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérré. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII, Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

Időjárási jelentés 1902. márczius 14 ig.

Nap	Csapadék 24 ó. alatt m. m.	Hőmérséklet C. fokban				Jegyzet. Az eső kezdete és vége.
		7 ó. reg.	2 ó. d. u.	9 ó. este	közép	
8	0-2 dé. eső	0.0	9.4	5.2	4.9	éjjel eső
9	1.5 eső	0.1	8.8	4.9	4.6	este eső
10	2.5 eső	3.7	4.4	0.2	2.8	
11		-1.7	4.9	3.5	2.2	
12	3.8 hó	0.0	6.6	-1.4	1.1	d. u. és éjjel hó
13		-0.5	0.0	-3.5	-5.3	
14		-0.8	0.5	-5.1	-4.9	

Szarvas, 1902. márcz. 15.

Plenczner Lajos.

Felelős a szerkesztésért Sámuel A. a kiadós

Hirdetés.

Egy jó házból való 13-14 éves fiu kertész tanulónak azonnal fölvetetik műkereszteti és rózsatelepemen. Jó írás és olvasás feltétlen szükséges. 1-2 gymnasium osztályt végzettek előnyben részesülnek.

Meáveczky Sándor,
keresk. műkertész Szarvason.

